

Funkcja wykładnicza

ZAKRES
ROZSZERZONY
I
PODSTAWOWY

Co znajduje się w pliku?

- Co to funkcja wykładnicza,
- kiedy jest malejąca, stała, rosnąca,
- jak szkicować funkcje wykładniczą,
- jak przesuwac funkcję wykładniczą,
- zadania z przykładowymi rozwiązaniami.

NOTATKI

SZYBKA NAUKA
UPORZĄDKOWANA WIEDZA

Funkcja wykładnicza

→ Funkcja, którą można opisać wzorem $y = a^x$, gdzie $x \in \mathbb{R}$ oraz a jest ustaloną liczbą rzeczywistą dodatnią ($a > 0$).

→ dla $a \in (0, 1)$ funkcja jest malejąca

→ dla $a = 1$ funkcja jest stała

→ dla $a \in (1, \infty)$ funkcja jest rosnąca

Szkicowanie wykresu funkcji

$$f(x) = \left(\frac{1}{2}\right)^x$$

$$f(-3) = \left(\frac{1}{2}\right)^{-3} = 8$$

$$f(-2) = \left(\frac{1}{2}\right)^{-2} = 4$$

$$f(-1) = \left(\frac{1}{2}\right)^{-1} = 2$$

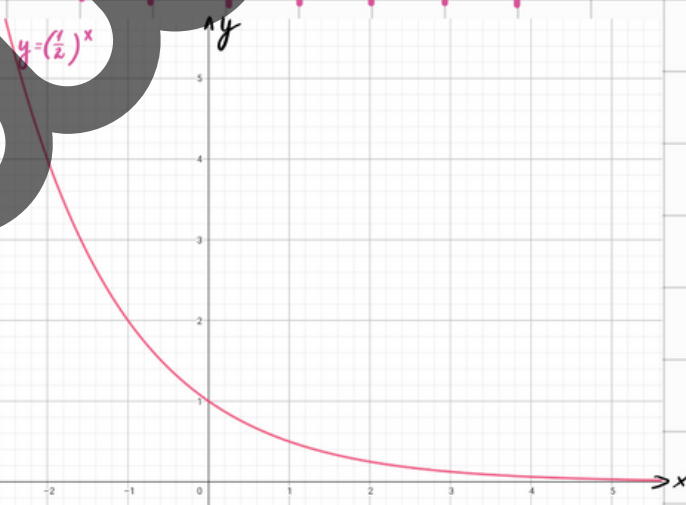
$$f(0) = \left(\frac{1}{2}\right)^0 = 1$$

$$f(1) = \left(\frac{1}{2}\right)^1 = \frac{1}{2}$$

$$f(2) = \left(\frac{1}{2}\right)^2 = \frac{1}{4}$$

$$f(3) = \left(\frac{1}{2}\right)^3 = \frac{1}{8}$$

x	-3	-2	-1	0	1	2	3
f(x)	8	4	2	1	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{8}$

Własności:

$$D_f \in \mathbb{R} \quad Z_w \in (0, \infty)$$

Monotoniczność: funkcja malejąca

Miejsca zerowe: brak   Miejsca przecięcia z osią OY : $(0, 1)$

• Funkcję $f(x) = 3^x$ przesunięto o 3 jednostki w prawo. Zapisz wzór funkcji i podaj jej własności.

$$f(x) = 3^x$$

$$g(x) = f(x-3)$$

$$g(x) = 3^{x-3}$$

Własności:

$$D_f \in \mathbb{R} \quad Z_w \in (0, \infty)$$

Monotoniczność: funkcja rosnąca

Miejsca zerowe: brak

Miejsce przecięcia wykresu funkcji z osią OY : $(0, \frac{1}{27})$

$$g(x) = 3^{x-3}$$

$$g(0) = 3^{0-3} = 3^{-3} = \frac{1}{27}$$

• Funkcję $f(x) = 2^x$ przesunięto o 2 jednostki w dół. Zapisz wzór funkcji i podaj jej własności.

$$f(x) = 2^x$$

$$g(x) = f(x) - 2$$

$$g(x) = 2^x - 2$$

Własności

$$D_f \in \mathbb{R} \quad Z_w \in (-2, \infty)$$

Monotoniczność: funkcja rosnąca

Miejsca zerowe: $g(x) = 2^x - 2$ $0 = 2^x - 2$ $2 = 2^x$ $x = 1$ $(1, 0)$

Miejsce przecięcia wykresu funkcji z osią OY : $(0, -1)$

$$e) \left(\frac{1}{5}\right)^x = \frac{1}{125}$$

$$\left(\frac{1}{5}\right)^x = \left(\frac{1}{5}\right)^3$$

$$x = 3$$

$$f) \left(\frac{3}{5}\right)^x = \frac{125}{27}$$

$$\left(\frac{3}{5}\right)^x = \left(\frac{5}{3}\right)^3$$

$$\left(\frac{3}{5}\right)^x = \left[\left(\frac{3}{5}\right)^3\right]^{-1}$$

$$x = 3 \cdot (-1) = -3$$

$$g) \left(\frac{2}{5}\right)^{x+2} = \left(\frac{5}{2}\right)^{3x-5}$$

$$\left(\frac{2}{5}\right)^{x+2} = \left[\left(\frac{2}{5}\right)^{3x-5}\right]^{-1}$$

$$x+2 = (3x-5) \cdot (-1)$$

$$x+2 = -3x+5$$

$$4x = 3 \quad | :4$$

$$x = \frac{3}{4}$$

$$\sqrt[n]{a^m} = a^{\frac{m}{n}}$$

$$h) \left(\frac{8^5 \sqrt{64}}{\sqrt{2}}\right)^{\frac{10}{37}x} = 2^{2x+2}$$

$$\left(\frac{2^3 \cdot 64^{\frac{1}{2}}}{2^{\frac{1}{2}}}\right)^{\frac{10}{37}x} = 2^{2x+2}$$

$$\left(\frac{2^3 \cdot (2^6)^{\frac{1}{2}}}{2^{\frac{1}{2}}}\right)^{\frac{10}{37}x} = 2^{2x+2}$$

$$\left(\frac{2^3 \cdot 2^{\frac{6}{2}}}{2^{\frac{1}{2}}}\right) = 2^{2x+2}$$

$$\left(\frac{2^{3+\frac{6}{2}}}{2^{\frac{1}{2}}}\right)^{\frac{10}{37}x} = 2^{2x+2}$$

$$\left(\frac{2^{\frac{3+6}{2}}}{2^{\frac{1}{2}}}\right)^{\frac{10}{37}x} = 2^{2x+2}$$

$$\left(2^{\frac{3+6}{2}-\frac{1}{2}}\right)^{\frac{10}{37}x} = 2^{2x+2}$$

$$\left(2^{\frac{3+6-1}{2}}\right)^{\frac{10}{37}x} = 2^{2x+2}$$

$$2^x = 2^{2x+2}$$

$$x = 2x+2$$

$$x = -2$$

4. Rozwiąż nierówność.

a) $\frac{1}{2} > 4^x$
 $\frac{1}{2} > 2^{2x}$
 $2^{-1} > 2^{2x}$
 $-1 > 2x$
 $x < -\frac{1}{2}$
 $x \in (-\infty, -\frac{1}{2})$

b) $\frac{3}{7} > (\frac{9}{49})^x$
 $(\frac{3}{7})^1 > (\frac{3}{7})^{2x}$
 $1 < 2x$
 $\frac{1}{2} < x$
 $x \in (\frac{1}{2}, \infty)$

5. Do wykresu funkcji, określonej dla wszystkich liczb rzeczywistych wzorem $y = -2^{x-2}$, należy punkt

- A. $A = (1, -2)$
- B. $B = (2, -1)$
- C. $C = (1, \frac{1}{2})$
- D. $D = (4, 4)$

A. $-2 = -2^{1-2}$
 $-2 = -2^{-1}$
 $-2 = -\frac{1}{2}$

B. $-1 = -2^{2-2}$
 $-1 = -2^0$
 $-1 = -1$

C. $\frac{1}{2} = -2^{1-2}$
 $\frac{1}{2} = -2^{-1}$
 $\frac{1}{2} = -\frac{1}{2}$

D. $4 = -2^{4-2}$
 $4 = -2^2$
 $4 = -4$

sprzeczność

należy

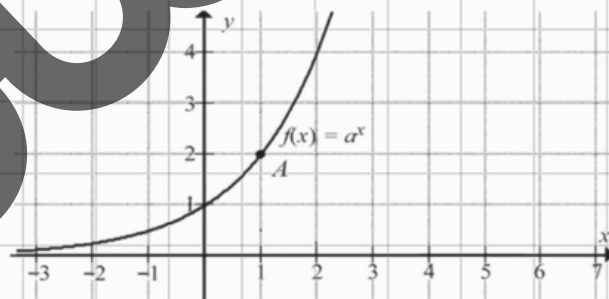
sprzeczność

sprzeczność

6. Na rysunku przedstawiono fragment wykresu funkcji wykładniczej f określonej wzorem $f(x) = a^x$. Punkt $A = (1, 2)$ należy do wykresu funkcji. Podstawa a potęgi jest równa

- A. -0,5
- B. 0,5
- C. -2
- D. 2

$2 = a^1$
 $2^1 = a^1$
 $2 = a$

7. Dane są dwie funkcje określone dla wszystkich liczb rzeczywistych x wzorami $f(x) = -5x + 1$ oraz $g(x) = 5^x$. Liczba punktów wspólnych tych funkcji wynosi

- A. 3
- B. 2
- C. 1
- D. 0

